

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **ThDr. R. K.**, zastoupený advokátem Mgr. Lukášem Rapsou, Štupartská 18, Praha, proti žalovanému: **náměstek policejního prezidenta pro službu kriminální policie a vyšetřování**, Policejní prezidium České republiky, Strojnická 27, Praha, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 11. 2024, čj. PPR-50085-6/ČJ-2024-990131, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 3. 2026, čj. 9 Ad 2/2025-90,

t a k t o :

- I. Žalobci **se přiznává** osvobození od soudních poplatků v řízení o kasační stížnosti.
- II. Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (*stěžovatel*) se žalobou u Městského soudu v Praze domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného, který zamítl jeho odvolání proti rozhodnutí ředitele Národní centrály proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování (*správní orgán I. stupně*), na jehož základě byl stěžovatel propuštěn ze služebního poměru příslušníka Policie České republiky. Proti zamítavému rozhodnutí městského soudu se stěžovatel brání kasační stížností a navrhuje, aby jí NSS přiznal odkladný účinek. Spolu s kasační stížností podal rovněž žádost o osvobození od soudních poplatků.

[2] Jelikož je s návrhem na přiznání odkladného účinku spojen vznik poplatkové povinnosti [§ 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích], NSS se zabýval nejdříve tím, zda stěžovatel splňuje podmínky pro **osvobození od soudních poplatků**.

[3] Dle § 36 odst. 3 s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.*

[4] Účelem institutu osvobození od soudních poplatků je ochrana práv účastníka řízení, pokud by mu mohla vzniknout vážná újma na jeho právech kvůli nedostatku finančních prostředků, který by mu v důsledku neschopnosti zaplatit soudní poplatek bránil účinně chránit svá práva v řízení před soudem. Smyslem tohoto institutu není kompenzovat navrhovateli finanční zátěž spojenou se soudním řízením, ale zajistit přístup k soudu. Navrhovatel žádající o osvobození od soudních poplatků proto musí v první řadě osvědčit, že jsou v jeho případě splněny pro takový postup zákonem stanovené předpoklady. Důkazní břemeno nese navrhovatel (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, čj. 1 As 23/2009-95, č. 2163/2011 Sb. NSS).

[5] Stěžovatel v žádosti uvádí, že je nezaměstnaný a že je od 17. 2. 2026 veden v evidenci uchazečů o zaměstnání. Do února 2026 měl totiž příjem z pracovního poměru, nově je ale jeho jediným příjmem výsluhový příspěvek ve výši 11 751 Kč, který však nepostačuje k zaplacení soudních poplatků, neboť jeho výdaje značně přesahují jeho příjmy. Stěžovatel má vyživovací povinnost vůči dvěma nezletilým dětem v celkové výši 12 000 Kč, jeho pravidelné výdaje na bydlení a služby s tím spojené obnáší měsíčně přibližně 15 000 Kč, měsíční náklady na léky činí 1 000 Kč, měsíčně náklady na internet a telefon činí 1 320 Kč a televizní poplatky 1 800 Kč. Má sice ve spoluvlastnictví nemovitosti, ty však nemůže zpeněžit a neplynou mu z nich žádné příjmy. Tato tvrzení stěžovatel doložil potvrzením o době vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání a o poskytnutí podpory v nezaměstnanosti, výpisem z katastru nemovitostí, výplatnicemi za období měsíce ledna a února 2026 a rozhodnutím ředitele odboru sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra o výsluhovém příspěvku. Vyživovací povinnost k nezletilým dětem stěžovatel doložil rozsudkem Okresního soudu v Nymburce ze dne 2. 2. 2023.

[6] Na základě uvedených skutečností NSS posoudil tvrzené osobní, výdělkové a majetkové poměry stěžovatele, přihlédl k doloženým dokumentům a dospěl k závěru, že stěžovatel splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků pro řízení o kasační stížnosti.

[7] Stěžovatel dále požádal o **přiznání odkladného účinku kasační stížnosti**, neboť prý mu výkonem napadeného rozhodnutí hrozí zásah do jeho základních životních potřeb, nevratné ekonomické dopady a může být zásadně ovlivněna jeho schopnost plnit vyživovací povinnost.

[8] Žalovaný k návrhu na přiznání odkladného účinku uvádí, že stěžovatel netvrdí žádné konkrétní skutečnosti, které by nasvědčovaly naplnění podmínek pro vyhovění této žádosti.

[9] Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek, NSS jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Při rozhodování o odkladném účinku NSS zjišťuje (§ 73 odst. 2 s. ř. s.),

- zda stěžovateli hrozí (pro případ, že účinky napadeného rozhodnutí nebudou odloženy) újma nepoměrně větší ve srovnání s újmou, kterou by utrpěly jiné osoby, byly-li by účinky rozhodnutí odloženy; a současně
- zda odložení účinků napadeného rozhodnutí není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[10] Odkladný účinek kasační stížnosti představuje mimořádný institut, na jehož základě lze prolomit účinky pravomocného rozhodnutí, které je až do doby jeho případného zrušení potřeba považovat za zákonné a věcně správné. Přiznání odkladného účinku tedy přichází

pokračování

v úvahu pouze výjimečně tehdy, mohli-li by s ohledem na poměry konkrétního stěžovatele výkon či jiné právní následky rozhodnutí vést k velmi závažným nevratným následkům (usnesení NSS ze dne 18. 3. 2024, čj. 8 Ads 53/2024-21). Současně platí, že je na samotném stěžovateli, aby tyto zásadní okolnosti tvrdil a přesvědčivě vysvětlil.

[11] V nynější věci se však stěžovatel omezil na obecné tvrzení, že mu výkonem napadeného rozhodnutí hrozí bezprostřední újma spočívající v ohrožení jeho základních potřeb, aniž by však blíže specifikoval, v čem konkrétně takové ohrožení spatřuje. Stěžovatel neuvádí ani důvody, pro něž se domnívá, že mu výkonem rozhodnutí hrozí nepoměrně větší újma než jiným osobám, či jiné skutečnosti opravňující prolomení tohoto pravidla. Zdejší soud přihlédl rovněž k tomu, že nynější věc se týká otázky řádného doručení rozhodnutí o propuštění stěžovatele ze služebního poměru a včasnosti podaného odvolání, nikoli posouzení zákonnosti samotného rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. j) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Přitom platí, že závažná újma, jež by odůvodňovala přiznání odkladného účinku, musí být v příčinné souvislosti s výkonem či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí městského soudu. Tato podmínka však splněna není a ani stěžovatel ji v žádosti netvrdí, když pouze stroze poukazuje na své ekonomické postavení.

[12] NSS proto uzavírá, že stěžovatel neprokázal, že mu nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti hrozí závažná újma. Předloženému návrhu proto nevyhověl a kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. dubna 2026

Vojtěch Šimíček
předseda senátu